

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs I. De natura & divisione jurispatronatûs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

sponere. Lott. *cit. q. 10. n. 14.* citans Jason. *l. 3. conf. 75. num. 8.*) erexit, dotavit &c. beneficium. Lott. *ibid. n. 12. & seq.* Corra. *l. 4. c. 2. n. 22.* Pirh. *n. 3.* Barb. *n. 14.* citans Abb. *in c. dilectus. hoc tit. n. 4.* Mandof. *ad reg. 1. Cancell. q. 10. n. 7. &c.* Etsi enim ex eo solum, quod, qui erexit beneficium, esset persona Ecclesiastica, & simul obtineret redditus Ecclesiasticos, rectè præsumatur, quidquid in hanc erectionem impensum est, processisse ex bonis Ecclesiasticis, adeoque videatur sufficienter concludi ad ecclesiasticitatem talis patronatus, Gloss. Archid. Præpos. Abb. *in c. Apostolicos. Lamb. loc. cit. n. 7. &c.* vide etiam Corra. *loc. cit. nu. 45. & seq.* nihilominus admittitur probatio contra dictam præsumptionem, & hæc per eam profligari potest. Lott. *loc. cit. à n. 9.* Quin & Garc. *p. 5. c. 1. n. 594.* juxta decisionem, ut ait, Rotæ; dum jus patronatus à Clerico beneficiato, qui capellam fundavit, relictum est suis hæredibus aut consanguineis ex eo, quod illis relictum in fundatione, & hierant in quasi possessione præsentandi, præsumi, fundatum ex bonis patrimonialibus, cum aliis non posset illis relinqui, nec fuissent admissi ad præsentandum. Mandof. *tit. de derog. jurispr. verb. quarto. Gonz. Gl. 18. n. 107.* apud eundem Garc.

3. Secundò: si Clericus laicis fundatoribus successerit, Barb. *loc. cit. Corrad. loc. cit. nu. 58. & 54.* in fine.

4. Tertio: dum Clericus ex bonis acquisitis intuitu Ecclesiæ seu ex beneficiorum suorum redditibus fundat capellam, relinquendo & nominando patronos hæredes suos vel consanguineos, jus patronatus erit adhuc laicale; ubi consuetudo est, Clericos de talibus bonis posse testari & disponere, & in iis ab intestato succedi, sicut in patrimonialibus. Garc. *cit. n. 594.* ubi etiam, quod si in dicto casu talis clericus de jure, nihil disponat, spectet adhuc ad hæredes; secus est, ubi Clerici testari non possunt de istiusmodi bonis; tunc enim patronatus pertinebit ad Ecclesiam, & sic ad successores in beneficio vel dignitate fundantis: nec potest talis fundans sibi ut privato aut consanguineis, aut aliis id applicare. Garc. *ibid.*

5. Quarto: idem dicendum de episcopis habentibus indultum & facultatem testandi à Papa, fundantibus juspatron, ex bonis acquisitis ex Episcopatu, illudque relinquentibus suis consanguineis, vel aliis laicis bene visis juxta Garc. *loc. cit. n. 595.* Lott. *l. 2. q. 10. n. 2.* nimirum illud esse laicale, eò quod jam talia bona per dictum indultum Pontificium, quo conceditur potestas de iis disponendi tam inter vivos, quam in ultima voluntate, effecta jam sint de patrimonio ipsius Episcopi seu Prælati. Lott. *ibid.* Et quidem de jure communi est laicale, dicto privilegio seu indulto cadente solum seu extendente se super removendo impedimento juris positivi, quo inhibetur libera dispositio de talibus bonis, & non super acquirendo jure patronatus; hoc siquidem sublato impedimento, indultarius ea liberè impendit, in quem usum maluerit, adeoque dum ea impendit in fundationem beneficii & acquirendum juspatron. id facit liberè; non secus, ac dum Ordinario impedito conferre propter reservationes Apostolicas conceditur, ut illis non obstantibus conferat, privilegium cadit super remotione impedimenti, non super actu collationis secutura; sed hæc dicitur Ordinaria; sicut si ligato pedibus solvantur vincula, beneficium dissolutionis consummatur in dissolutione vinculo-

rum; actus autem sequentis ambulationis est actus hominis liberi, distinctus ab illo beneficio. Lott. *à num. 34.* imò dum testari non possunt Episcopi, fundant tamen aut dotant inter vivos capellam vel beneficium, solere illos, uti sæpe fit in Hispania, juspatron. relinquere suis consanguineis, absque eo, quod ecclesia seu successor in episcopatu, vel Camera Apostolica, ad quam bona relictæ spectant, in eo succedant, aut se intromittant: adeoque stante hac consuetudine etiam illud juspatron. consanguineis laicis relictum fore laicale, ait Garc. *loc. cit. n. 596. & 597.* secus tamen, dum episcopus ex devolutis ad se bonis feudalibus, antequam per ipsum incorporentur mensuræ suæ, fundaret beneficium cum reservatione juris, pro suis consanguineis laicis; nimirum jus illud patronatus minimè reputari laicale, & eam reservationem patronatus esse inutilem, ait Lott. *à n. 24.* eò quod cum bona illa sint de dominio ecclesiæ, & facta devolutione, etiam ante incorporationem, dicantur pleno jure pertinere ad ecclesiam, improbable est, ut patronatus alteri quam ecclesiæ acquiratur: unde si Papa confirmaret talem reservationem patronatus factam laicis, ex quo non habet causam radicam in jure communi, ea judicabitur ex mero privilegio. Lott. *loc. cit.* ubi etiam numeris *seq.* contra Monach. ostendit, non esse plus seu majoris præjudicii ecclesiæ bona ecclesiæ dare in feudum, quam ex eorum applicatione in erectionem beneficii constituere juspatron. laicis.

6. Quintò: tamen, ut dictum, dum beneficium fundatum ex bonis Ecclesiasticis, juspatron. etiam si dein transeat ad laicos, adhuc sit & maneat ecclesiasticum, Barb. *loc. cit. n. 16.* id tamen intelligendum, dum laicus acquirit dictum juspatr. titulo merè lucrativo v. g. donatione, Barb. *ibid.* Pirh. *num. 4.* si enim illud acquirit titulo oneroso v. g. permutationis auctoritate Apostolica, mutat suam originalem naturam, & efficitur laicale, non secus ac bona Ecclesiastica sunt laicalia & patrimonialia juxta conditionem personæ laicalis, cui adherent, ne alioquin in nimis exorbitante lucro verteretur Ecclesia, si utrumque, nimirum quod illa dat in dicta permutatione, & quod illa accipit à laico, maneret Ecclesiasticum; quod alienum videretur ab honestate ecclesiæ, quæ religio sa cunctrix & auctrix est justitiæ; dum non patitur, contra justitiam fieri aliquid in se vel in alterum. AA. iidem *ibid.*

7. Sextò: si laicus fundans de bonis propriis beneficium, juspatron. reservet Ecclesiæ sub hac lege, ut ad eam pertineat, non tanquam ecclesiasticum, sed tanquam laicale, erit patronatus laicalis, inspecto nimirum ejus fundamento & origine; lex enim ista fundatoris præservat illud in eodem statu, & aliud hic nihil mutatur, quam persona habentis ministrare, per quam mutationem non mutatur qualitas illa naturalis ipsius rei. Lott. *loc. cit. & n. 5.* citans Spino. *in speculo de testam. Gl. 4. n. 17.* non obstante, quod alias translato à laico jurepat. aliis laicali in ecclesiam, illud evadat ecclesiasticum, & non attendatur amplius origo Lamb. *loc. cit. n. 8.* Covar. *c. 36. n. 5.* Paris. *vol. 4. conf. 35. n. 11.* id enim intelligendum, nisi aliter in ipso actu translationis conventum. Lott. *num. 7.* Barb. *loc. cit. num. 12.*

8. Septimò: dum laici vacante ecclesiâ vel beneficio nominant Rectorem, quem capitulum vel persona Eccles. præsentat Episcopo, jusp. est laicale; quia in hoc casu laici nominantes potius dicuntur

estur patroni, cum præsentans sit potius procurator, quam præsentator; quia actus illius non est liber, sed necessarius, & qui nominant non habent solum consentire, sed potius præsentatio videtur ab iis facta, ita ut, si præsentans nollet nominatum præsentare intra tempus, is haberetur pro præsentato, *Garc. loc. cit. n. 616. ex Gamb. l. 3. num. 392. contra Jo. And. è contra jusp. non erit laicale, si laicus præsentare debet cum consensu ecclesiastici; secus si tantum cum consilio ecclesiastici; quia id non teneretur sequi, Garc. ibid. ex Puteo. l. 2. decis. 506.*

9. Contra jus patron. est ecclesiasticum primò: quod etsi ortum habeat ex patrimonio vel bonis laici, fuit tamen vel ab initio v. g. in fundatione à fundatore, etiam laico, præservatum personæ ecclesiasticæ, vel postmodum hereditate, donatione, vel quovis alio titulo translatum in ecclesiam, collegium Clericorum, vel in personam ecclesiast. etiam privatam ratione dignitatis vel beneficii, annectendo illud beneficio. *Less. loc. cit. n. 20. Pirh. loc. cit. n. 3. Garc. p. 5. cit. n. 553. Barb. n. 10. citans Lamb. ubi ante a. 1. Rebuff. in pr. tit. de præsent. n. 5. & 7. Paris. de resign. l. 2. q. 4. n. 39. Lott. l. 2. q. 10. n. 6. citans Covar. c. 36. n. 5. Paris. vol. 4. conf. 35. Corrad. l. 4. c. 2. nu. 50. facta enim huiusmodi translatione, non attenditur amplius origo illius, intelligendo nimirum hæc sub dicta limitatione; nisi transferens illud aliter statuerit.*

10. Secundò: quod competit v. g. episcopo ratione domini alicujus temporalis. v. g. Comitatus vel ducatus alicujus competentis eidem episcopo occasione seu ratione suæ ecclesiæ, cum illud juspatron. habeat ortu & causam à Domino illo seu comitatu, qui est ecclesiæ, seu in bonis ecclesiæ. *Garc. l. c. n. 555. citans Velaç. p. 2. consult. 163. ad finem. Barb. n. 8.*

11. Tertio: juspatron. censetur adhuc ecclesiasticum & ecclesiasticum, quod competit laicis utriusque sexus religiosis viventibus, habitum religiosum gestantibus, gaudentibusque privilegio fori & Canonis. *Barb. loc. cit. n. 7. Lott. l. 2. q. 10. n. 44. citans Suar. de censur. to. 5. d. 22. f. 1. Malcard. de prob. conclus. 960. nu. 2. & 6. Lamb. ubi ante a. 10. Gig. de pens. q. 24. n. 5. Et in specie, quod competit Beginis, monialibus, Abbatibus, *Garc. loc. cit. citans pro hac n. 554. expressam Rotæ decisionem. Item quod spectat ad illas tertii Ordinis S. Francisci, non ut singulas, sed ut universas. Garc. n. 556. citans præter paulò ante citatos Selv. de benef. p. 3. q. 11. n. 3. Felin. Roch. & c. Lott. n. 47. Item quod spectat ad magistros seu milites Ordinum militarium D. Jacobi Calatravæ, Alacantavæ, & c. etiam conjugatos ratione magistratum aut præceptoriarum seu Commendarum. *Garc. ibid. citans Malcard. ubi ante n. 3. & ex eo Barb. loc. cit. n. 8.***

12. Quarto: idem dicendum viderur de jurep. nimirum esse ecclesiasticum, quod competit confraternitatibus vel sodalitatibus laicorum aliorum juxta *Garc. loc. cit. n. 606. Lamb. p. 1. l. 1. q. 1. a. 10. n. 4. & 5. Guetier. qq. Can. l. 1. c. 35. n. 24. & plures alios apud Garc. dum dictæ confraternitates affixæ sunt alicui ecclesiæ, & maxime si ab Ordinario sint approbatæ; quia tunc, ut Lamb. licet ipsi confratres sint laici, & ex sua persona non dicantur patroni ecclesiastici, tamen quatenus faciunt collegia, quæ ecclesiæ adherent, bene dicuntur patroni ecclesiastici, & ita etiam pro rebus communibus ipsius confraternitatis conveniuntur coram judice ecclesiastico; & non coram laico, licet*

de aliis eorum rebus, & delictis conveniantur coram judice laico seu seculari. Sunt etiam ipsæ tales Universitates, etsi sint universitates laicorum, ut *Garc. n. 606. dum ab Ordinario sunt approbatæ (vel etiam absque dicta approbatione, ut Castillo, Menoch. Sfortia & c. apud Garc.) loca pia, & de foro ecclesiastico; quin & loca religiosa; unde jam habebunt femetipsum ad præsentandû, nec poterunt variare ut laici. *Garc. n. 607. Quamvis ex æquitate ad effectum derogationis & reservationum illud juspat. istiusmodi confraternitatum censendum sit laicale *Garc. n. 608. Contrarium tamen sentientibus de his confraternitatibus, dum confratres non induuntur aut distinguuntur signo aliquo religionis; dum ipsi capellam aliquam vel beneficium collatis symbolis, vel aliter ex bonis secularibus fundant; quamvis illi in aliquibus locis vocentur ecclesia, *Less. loc. cit. n. 21. Azor. l. 2. c. 28. §. item jusp. Corr. l. 4. c. 2. n. 54. Barb. n. 15. Covar. qq. practic. c. 36. n. 8. Navar. de foro comp. conf. 3. Fusc. de visitat. l. 2. c. 14. n. 12. & alii citati à Barb. & Garc. n. 604. juxta decis. Rotæ in Valent. benef. 16. Octob. 1576. quam ibidem refert *Garc. eò quod dictæ confraternitates non gaudent privilegio fori & Canonis dici non possunt personæ ecclesiasticæ, nec pium collegium; & licet causâ pietatis instituta sint, & affixæ alicui ecclesiæ, ipsi tamen, ex quibus Collegium hoc vel universitas constat, & ad quorum suffragia sit præsentatio, sint meri laici, & hanc universitatem laicorum præsentatio spectet, & non ad ecclesiam, nec ad aliquam ecclesiasticam dignitatem. Contrarium quoque sentit *Lott. cit. q. 10. a. n. 45. atque constare, perperam sic sentisse AA. oppositæ sententiæ; eò quod supponatur juspatron. spectare ad ecclesiam, cui confraternitas est affixæ, & jam recedatur ab hypothese, in qua versamur; nimirum quòd illud competat ipsi confraternitati; vel retinetur eadem hypothese, nimirum quòd confratribus in solidum jus illud competat, & sic excludimus illud ab ecclesia, & jam impossibile est, illud dici ecclesiasticum, aut fieri argumentationem à Beginis vel fororibus tertii Ordinis; cum hæc supponantur propter religionem, quam habent, facere collegium vel monasterium, quòd reputatur ecclesiasticum, & vel sic ecclesiam, cui juspatron. est acquisitum; neque enim queritur, an confraternitates tales, sint loca pia ratione alterius operis, ad quòd instituta, vel etiam, an sint subiectæ foro ecclesiastico; quia instituta auctoritate ecclesiastica (quòd utrumque admittit *Lott.) sed an sint collegia ecclesiastica ratione alicujus ecclesiæ, cui juspatron. qualiter sit; quòd quia non sunt, etsi de cetero in pluribus subiecta sint episcopali jurisdictioni, affixæ etiam sint ecclesiis, in quibus habent oratoria, etiam si insuper instituta auctoritate episcopi, juspatron. iis competens non est ecclesiasticum; sed neque habent privilegium fori, quale in universum habent personæ ecclesiasticæ.*******

13. Quintò: juspatron. competens seu relictum operariis, hoc est, præfectis fabricæ ecclesiæ seu economis ecclesiæ laicis, est adhuc ecclesiasticum juxta eundem *Garc. p. 5. c. 1. n. 599. citantem pro hoc Hieron. Paul. in practic. Cancellar. Lamb. loc. cit. a. 10. n. 6. Malcar. concl. 960. n. 14. Rebuff. in praxi tit. de præsent. n. 6. Gamb. de off. leg. l. 3. n. 390. & n. 145. eò quòd licet sint laici, competat tamen iis illud jusp. ratione officii & administrationis honorum ecclesiæ, adeoque illud iis non prove-*

proveniat ex eorum personis, sed ex ipsa ecclesia ut Hieron. Paul. ac ita representant quod ad hanc administrationem personas Ecclesiasticas, quibus de jure competit cura fabricæ & administratio bonorum ecclesiæ. Verumque id putat Garc. *ibid.* contra Gamb. etiam illi præfecti fabricæ laici deputati non sint vel confirmari ab Episcopo, sed à paroco vel ab aliis, ad quos de consuetudine id pertinet. Contrarium quod ad principalem sententiam Felin. *in tr. quando litere Apostolicæ. limit. 4.* Covar. *cit. c. 36. num. 8.* Selva. *p. 3. q. 11. n. 60.* Roch. *de jurep. v. jus. q. 3. num. 17.* Azor. *p. 2. c. 28.* & alii, quos citat & sequitur Lott. *cit. q. 10. n. 48.* Ex eo, quod illi sint laici non gaudentes privilegio fori & canonis, etsi ratione muneris conveniri possint in foro Ecclesiæ; sed neque illud jus patron. habeant ab Ecclesiâ, hoc est, ratione Ecclesiæ aut beneficii (non enim per hoc, quod deputentur ad tale munus, creatur aut mandatur illis officium aliquod in ecclesia ipsa cum superioritate vel potestate aliqua, sed nudum exercitium seu ministerium convertendi aliquos redditus in causam fabricæ sub onere reddendi rationem ministris ipsius Ecclesiæ, ut Abb. Auffrer: & alii apud Lott. *n. 53.*) sed competat illis ratione muneris, quod utcumque dici possit dependens ab ecclesia, aut ei adjectum, est tamen quid penitus ab Ecclesia ejusque iuribus distinctum & remotum, & prorsus laicale. Lott. *cit. n. 53. & 58.*

14. Sexto jusp. spectans ad hospitalarios, id est, administratores hospitalium, etiam laicos, est Ecclesiasticum; dum hospitale fundatum est auctoritate episcopi juxta Garc. *n. 600.* Lamb. *ubi supra. n. 7.* & Gamb. *n. 413.* eò quod hospitalia sic erecta sint loca pia, religiosa, gaudentia privilegiis Eccles. ut Selva. *p. 1. q. 6. n. 8.* Tiraquel. *de privileg. pia causa. in præfatione.* Mandos. *de signat. gratia. c. ult. n. 6.* Gutier. *loc. cit. n. 29.* Zerola. *in pr. p. 1. v. hospitale &c.* apud Garc. *n. 601.* gaudeantque etiam immunitate, de Gonnif. *de immunit. Eccles.* Covar. *l. 2. var. resol. c. 20. n. 4.* Malcard. &c. etiam dum non haberent Ecclesiam annexam in forma solenni Ecclesiæ, ut *cit. num. 601.* insinuat Garc. Idem se tenere dicit *n. 602.* Garcias contra Gamb. *l. 5. rubric. de potest. leg. circa hospitalia,* & & plures alios nimirum esse adhuc juspatr. Ecclesiasticum, etsi hospitale non sit erectum vel approbarum auctoritate Episcopi, eò quod licet tunc non sit locus sacer vel religiosus, & sic non gaudeat immunitate, ut Gonn. Cabedo &c. videatur tamen adhuc esse locus pius, & de jurisdictione Ecclesiastica, & gaudere privilegio Ecclesiæ, cum causâ pietatis sit institutum juxta *c. de Xenodoch. & religios. domibus,* & ea, quæ habentur in Trid. *sess. 22. c. 8. 9.* utpote locum habentia in hospitalibus & locis piis privatis, neque auctoritate Ecclesiastica institutis ut censet S. Congreg. Concilii. Et hoc adhuc, ut Garc. *n. 603.* etiam hospitale non est perpetuum, sed à fundatore vel ejus successore revocari potest; cum id non tollat, quin interim dici possit locus pius, vel saltem causâ pia, seu opus pium. Selv. *loc. cit. n. 6.* Sfortia odus. *de integ. restitut. p. 1. q. 3. a. 6. n. 48.* & plures alii apud Garc. *n. 603.* & qualibet causâ pia gaudet privilegiis, quibus gaudet Ecclesia. Tiraq. *de privileg. causâ pia privileg. 140.* Sylv. *V. ligatum.*

15. Septimo: similiter ex eadem causâ Ecclesiasticum esse juspatron. quod spectat ad collegia instituta pro sustentatione pauperum studentium vel

aliorum egenorum, tenet Garc. *n. 612.* eò quod & hæc sint loca pia gaudentia privilegiis ecclesiæ, & si instituta auctoritate ecclesiastica, etiam sint loca religiosa. Geronda *de gabell. p. 7. n. 42.* Azevedo &c. apud Garc. & reputantur ecclesiastica; licet major pars sint laici. Roch. Barbart. Card. Albanus, quamvis dictum juspatr. saltem ubi major pars est laicorum, ex æquitate ad effectum derogationis & reservationum videatur censendum laicorum, Garc. *ibid.*

Questio 17. Quid sit jusp. mixtum?

R espondeo: quod ex patronis laicis & Ecclesiasticis coalescit. Caltrop. *loc. cit. nam. 2.* five quod pertinet partim ad ecclesiasticum, partim ad laicum, Barb. *loc. cit. n. 17.* citans Monet. *c. 10. n. 220.* Verum tamen juspatr. non dicitur mixtum ex solo concursu Ecclesiæ seu patroni ecclesiastici & patroni laici; sed illud tantum, quod æqualiter utriusque competit; nam si ex tribus vocibus duas habet ecclesia, judicatur totum ecclesiasticum, è contra, si duas habeat laicus, totum erit laicale. Lott. *l. 2. q. 10. n. 67.* citans Lignarium *in c. dilectus. 3. de constitut. n. 3.* Roch. *de jurep. v. jus. n. 16.* qui ultimis rectè paritatem hanc accipiendam ait, non ex paritate personarum, sed ex parte suffragiorum; mixtum enim dicitur, quod ex conventionione & permissione plurium specierum compatibilium confectum est. Lott. *n. 62.* Menoch. *conf. 461. n. 16.* istque mixtum aliud constitutum nempe novæ seu tertie speciei, quod confectum est ex speciebus in quantitate æqualibus: aliud non constitutum, cui alia species in minore quantitate admixta; adeoque est retentivum propriæ speciei; cum ista admixtio simplicem quantitatem inferat, nec mutet substantiam speciei, cui admiscetur; utcumque enim possit & hoc dici mixtum; tamen, quia prævalet altera species, illa sola attenditur tanquam magis potens, & ex ea sola accipit denominationem, Lott. *n. 65. & 66.* Contrarium tamen, nimirum, etiam ubi unus est patronus laicus, & duo vel plures ecclesiastici, dicendum adhuc esse non ecclesiasticum nec laicale, sed mixtum, sat indicat Caltrop. *loc. cit. p. 2. n. 3.*

Questio 18. An igitur patronatus coalescens ex laicis Ecclesiasticis personis, quò ad iura, & effectus censendus sit laicus vel Ecclesiasticus?

R espondeo: In articulo præjudiciti, quod potest inferri patronatus hujusmodi mixto, in quo nimirum est dicta vocum æqualitas, censetur is merè laicalis, v. g. quò ad effectum exclusionis, reservationis, prout etiam censetur laicalis ad hoc, ut in eo non requiratur forma examinis per concursum pro conferenda parochiali. Lott. *n. 68. 75. & 76.* citans Roch. *ubi antè n. 15.* Lamb. *l. 2. p. 3. q. 9. a. 9. n. 1.* Hojed. *de incomp. benef. p. 1. c. 24. num. 114.* &c. Barb. *loc. cit. n. 18.* citans Mand. *ad reg. i. cancell. q. 10. n. 8.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 18. n. 13. &c.* et nequaquam pars ecclesiastici tanquam dignior trahit ad se partem laici, ut perperam, & juxta decif. Rotæ erroneè senserunt Aneas de Falcon. & Staphil. apud Lott. *cit. n. 76.* sed potius Clerico suffragatur privilegium laici, & è contra. Abb. *in c. dilectus. de offic. legati. n. 5.* Felin. *in c. multorum de Judais. n. 3.* Feder. *de Senis. conf. 65. n. 1.* apud Lott. *cit. n. 68.* dum enim agitur de favore vel odio, juris ministe-

ministerio opportunè aut retinetur, aut dissolvitur ista mixtura; unde sicut mixtum comprehenditur in favorabilibus sub simplici, ita in odiosis minimè. Lott. n. 70. citans Surd. cons. 453. n. 49. Zimnaldi Ruinum, Bero &c. Hæc eadem procedere, nimirum non cadere sub regula reservationum beneficium: esse locum mutationi; dari quadrimestre ad præsentandum, si patronatus constaret ex duobus ecclesiasticis & uno laico, tenet Castrop. cit. n. 3. citans Perez de Lara. l. 2. de capellis. c. 9. n. 16. eò quòd conjunctio patronorum ecclesiasticorum non debeat præjudicare laico. Idem tenet C. de Luca, de Jurep. in summ. n. 47. in fine. dum ait: probabilis magisque receptum est, idem tenendum de mixtura inæquali, quod dictum de æquali, ut nempe attendatur semper ea pars, quæ favorabilior est, magisque expedit pro respectuum diversitate, adeoque practicitur limitatio axiomatis illius: quòd una & eadem res diverso jure censei non debeat, dum idem juspatr. pro diversitate effectuum seu respectuum quandoque ecclesiasticis, quandoque laicis jure meretur: ait insuper idem Card. n. 48. hæc procedere, ubi jusp. tam in habitu, quam in usu seu exercitio pro æqualibus vel inæqualibus portionibus pertinet partim ad laicos, partim ad ecclesiasticos. Secus ubi penes laicos residet quoddam juspatr. habituale seu honorificum, actuale verò est tantum penes ecclesiasticos; quia tunc jure ecclesiasticis quòdam dictos effectus totum censetur, idque etiam laici in exercitio aliquam habeant participationem, puta jus nominandi unum vel plures præsentandos ab ecclesiasticis, dummodò nominatio ista non sit coactiva sed consultiva, ut persona laici grata præsentetur. Sic olim fiebat; & commendabile esset, ut hodie dum quoque fieret, nisi laici sibi ipsi hoc malum intulissent per abusum ecclesiasticæ indulgentiæ, dum ea, quæ consultivè, & ex dicto motivo practitari solebant, prætereundè ceperunt importare jus coactivum inalterabile. Ita ille.

Questio 19. An igitur, dum juspatron. est Ecclesiastici, & laici, & facta est conventio seu concordia de alternis vicibus præsentando, in turno Ecclesiastici censeatur Ecclesiasticum, in turno laici laicale.

Respondeo affirmative Garc. n. 614. citatque Jo. And. in c. cum illis. de preb. in c. Roch. V. jus. q. 6. & alios. Unde si pro turno Ecclesiastici beneficium vacaret in mensè Apostolico, beneficium caderet sub reservatione, & tamen Ecclesiasticus consumeret turnum suum; tunc enim Papa provideret loco illius, & aliàs fieret præjudicium laico. e contra, si vacaret pro turno laici in mensè Apostolico, non caderet sub reservatione, & si provideretur à Papa cum derogatione juris patroni. mixti non habet locum derogatio. Vide de hoc Garc. num. 615.

2. Contrarium tamen probabilis tenet Lott. cit. q. 10. n. 98. ubi ait deceptum & errasse Garc. reputando merè ecclesiasticum, & cadere sub reservationibus Apostolicis, dum facultas præsentandi est in turno ecclesiasticæ; eò quòd dum in tali patronatu constituitur turnus, non ideo dissolvatur ea mixtura, nec turnus ille dividat juspatr. aut jus præsentandi, utpote quod est individuum; sed tantum usum & exercitium, ut Innoc. in c. 1. de jurep. n. 1. Vitalin. in clem. plures. de jurep. n. 3. & 8.

durante autem illà mixturà & individuitate juris istius patronatus, non possit juspatron. mixtum cadere sub reservatione, ac ideo turnus hic minimè efficit, ut hinc solidetur jus dictum ab exercitio in exercitio, ita ut cadat sub reservatione, ut Gonz. ad reg. de mens. gl. 45. §. 3. n. 35. Sed potius, ut nisi hoc Papa intelligat, non censeatur voluisse præjudicare patrono existenti in turno. Lott. n. 100. non obstante, quòd existens in turno dicatur vice suà præsentare, ita ut ad eum dicatur pertinere præsentatio; stant enim hæc simul, quòd turnarius præsentet vice suà, & præsentatio hac vice ad eum pertineat, & nihilominus beneficium jurispat. mixti non cadat sub reservatione propter mixturam, quæ non habet suas radices in eo exercitio; sed in ipso jure individuo. Lott. n. 101. & 102.

Questio 20. Quid sit juspatr. hæreditarium, qualiter præsumatur tale in dubio?

Respondeo ad primum juspatr. hæreditarium est, quod transit ad quoscunque hæredes, etiam extraneos. c. 3. h. r. Lott. l. 2. q. 11. n. 19. Barb. cit. c. 12. n. 20. citans Monet. de ult. volunt. c. 11. n. 134. Marefchot. var. resol. l. 2. c. 55. n. 8. Bonacof. to. 1. comm. opin. l. 1. tit. 5. n. 36. Covar. &c.

2. Respondeo ad secundum: in dubio præsumendum est, juspatr. esse transitorium ad quoscunque hæredes, etiam extraneos, ubi ex fundatione vel aliunde non docetur de contrario. Lott. loc. cit. Barb. loc. cit. citans Lamb. p. 2. l. 1. q. 2. n. 15. Marant. l. 2. contrav. resp. 16. n. 23. &c. Cum enim de jure communi juspatr. sit transitorium ad hæredes quantumcunque extraneos. Lott. ibid. citans Lamb. ubi antè, Molin. de primogen. l. 1. c. 24. nu. 7. Didac. var. resol. l. 2. c. 18. n. 6. &c. censetur in dubio fundator voluisse se conformare cum juris communis dispositione. Lott. ibid. num. 20. & 21. dicens esse communem sententiam, semperque urgere præsumptionem, patronatum non esse gentilicium, sed hæreditarium juxta c. 1. & 2. h. r. ubi Abb. n. 3. & 4. quæ tamen præsumptio eliditur ita, ut potius præsumatur gentilicium, si in provisionibus semper fuit habitamentio familiæ & descendentiæ; nunquam verò hæreditariæ qualitatis: vel quando spatium 100. annorum nullus extraneus aut fœmina in eo præsentavit. Barb. loc. cit. n. 23.

Questio 21. Quid sit juspatr. gentilicium seu familiare, qualiter hæc qualitas patronatus imprimi possit, & perseveret, aut transeat.

Respondeo ad primum: patronatum illum dici gentilicium, quem fundator voluit pertinere ad gentem seu familiam suam aut alterius personæ à se dictæ. Lott. cit. q. 11. n. 3. Barb. n. 22.

2. Respondeo ad secundum: potest hæc qualitas imprimi patronatus per fundatorem quodocunque, etiam post ipsam fundationem, accedente consensu Ordinarii. Lott. n. 4. citans decis. Rotæ 675. n. 2. p. 1. recens. eò quòd licet translatio patronatus attentari nequeat in præjudicium illius, cui est jus quæsitum, etiam ex sola possessione bonæ fidei (veluti quia non clam & præcarid, sed palam & jure suo præsentavit) & hinc ista translatio fieri nequeat in præjudicium gentilium, ubi pro gente reservatus fuit. Lott. n. 5. & 6. citans Covar. var. resol. l. 2. c. 18. n. 10. Molin. de primogen. Hisp. l. 1. c. 24. n. 31. Garc. p. 5. c. 9. n. 69. cessat nihilominus hoc præjudicium, dum

dum patronatui purè hæreditario imprimatur hæc qualitas; quin & impressio hæc tendat in favorem Ecclesiæ, utpote cui hæc ratione aperitur spes libertatis post extinctam familiam, atq; ita fingatur favore Ecclesiæ, quòd sic fuerit à principio cautum. Lott. à num. 17.

3. Respondeo ad tertium: hæc gentilitia qualitas semel impressa continuat, quousque gens ipsa seu familia durat intransmissibiliter, præterquam si transmissio ab ipso fundatore fiat. Lott. n. 10. ex Lamb. l. 1. p. 2. q. 2. a. 8. n. 4.

4. Respondeo ad quartum: finitâ familiâ transit ad hæredes, & efficitur hæreditarius. Anchar. conf. 81. nu. 4. cujus sententiam esse communem & veram contra solum Gemin. conf. 45. n. 7. ait Lott. n. 11. nisi fortè aliud disposuisset fundator, v. g. reservando patronatum pro tali familiâ taxativè seu tantum, vel cum alio signo æquipollente; tunc enim vi pacti singularis procederet illa exclusio hæredum. Lott. n. 12. & 13. Paris. conf. 84. nu. 6. l. 4. Quin imò etiam durante familiâ posse talem patronatum alienari in præjudicium alienantis, & sic transire ad hæredes extraneos, quatenus alii non impugnant, contra quos tamen etiam præscribi potest, ait Lott. n. 14.

Questio 22. Quid sit juspatr. mixtum, intellige ex hæreditario & gentilitio?

Respondeo: patronatum reputari mixtum, dum fundator utramque qualitatem, nempe hæredis & gentilis in successore exegit (ex enim compatibiles sunt) ita ut tunc non admittatur, nisi qui hæres sit simulque gentilis; extraneus verò repellatur. Lott. cit. q. 11. n. 41.

Questio 23. Qualiter jusp. de hæreditario efficiatur gentilitium, & contra, vel etiam mixtum?

1. **R**espondeo ad primum: posse post foundationem perfectam Episcopum, si super hoc inflet fundator ipse, qualitatem jurispr. ita mutare, ut de hæreditario fiat gentilitium. Lott. loc. cit. q. 47. n. 64. minime tamen hoc poterit ad instantiam successorum in patronatu. Lott. n. 65. citans Felin. in c. cum accessissent. de constir. n. 19. Ferret. conf. 134. n. 5. Rotam in Pistoriensi jurispr. 31. Martii 1628. cum agatur tunc de mutanda voluntate defuncti. Potest item fundator de consensu Episcopi, ut dictum, post constitutum jusp. eidem imprimere, seu potius insuper adjicere qualitatem gentilitii; sed tunc de purè hæreditario efficietur mixtum. Porro posse fundatorem in codicillo declarare, an jusp. fuerit gentilitium an hæreditarium; quin & posse eundem non minus in codicillis, quam in ipsa fundatione de consensu Ordinarii hoc vel illo modo qualificare patronatum, tradit Corrad. pr. benef. l. 2. c. 12. n. 57. juxta decis. Rota 675. num. 2. p. 1. recent. Abb. l. 1. conf. 59. n. 3. Paris. l. 4. consil. 35. n. 5.

2. Respondeo ad secundum: gentilitium mutari in hæreditarium, seu transire ad purè hæredes extinctâ seu finitâ familiâ, cui reservata fuerat, juxta dicta paulò supra.

Questio 24. Quid sit jusp. personale, & reale.

Respondeo: personale est, quod à rebus & possessionibus distinctum personam comita-

tur, utpote competens personæ ratione personæ; quale est, quod tibi cuique hæredibus & successoribus competit ob fundatam Ecclesiam, vel privilegium à Papa concessum. Reale est, quod rebus ipsis inhæret v. g. quod tibi competit ratione alicujus villæ, castri, vel prædii, cui ex fundatione annexum est. Castrop. cit. d. 2. p. 4. n. 1.

Questio 25. An, & qualiter jusp. sit quid spirituale?

1. **R**espondeo: esse secundum se, seu ex objecto suo simpliciter & intrinsecè merè spirituale, tenent Suar. l. 4. de Simon. c. 26. n. 7. & 8. Laym. Th. mor. l. 4. tr. 21. c. ult. § 5. n. 60. apud Pirh. loc. cit. n. 5. item Navar. in commentatione super rub. de judiciis. n. 3. apud Lott. paulò post citand. n. 5. Tum quia principium, à quo originem trahit, est quid spirituale, nempe potestas Ecclesiastica, non humana, ut inquit Navar. & naturalis; sed divina & supernaturalis per Christum Petro & Ecclesiæ tradita, per quam beneficia sunt instituta; tum quia actus objectum ac terminus, ad quem ordinatur actualis præsentatio (nempe institutio & beneficium Ecclesiasticum) sunt quid spirituale. Sed neque obstat aliquid in se spirituale ordinari ad aliud spirituale dignius, & jusp. obtineri à laicis; cum hi possint per privilegium iis ab Ecclesiâ concessum obtinere jura spiritualia v. g. beneficium.

2. E contra jusp. secundum se & intrinsecè non esse spirituale, sed tantum annexum spirituali, tenent Gl. in c. quanto. de judiciis. & Abb. ibid. n. 6. Azor. p. 2. l. 6. c. 19. q. 2. Garc. p. 5. c. 9. n. 6. Lott. l. 2. q. 9. serè per tot. Pirh. loc. cit. qui ait: hanc esse probabiliorè, & juri Canon. conformiorè, & plerorumque Canonist. Verùm, ut hæc ex fundamento resolvantur, observandum ex Lott. loc. cit. n. 1. in erectione beneficiorum jurispr. tres distinctos & minime confundendos concurrere actus. Primus attribuitur fundatori, & consummatur in oblatione temporalium pro erectione beneficii, & in reservatione jurispr. expressâ, aut subintellectâ; forma autem est ejusdem oblationis sub eadem reservatione actualis præsentatio facta Episcopo, aut habenti jurisdictionem Episcopalem. Alter actus est Episcopi; conficitur in admittance dictæ oblationis patroni; ejus forma consistit in reductione materiae illius profanæ ad spiritualitatem seu annexionem divini officii. Tertius actus tribuitur legi concedenti jusp. & consistit in ea concessione jurispr. (cujus proinde materia non est alia, quam triplex illa prærogativa honorificentia, suppeditationis alimentorum, & facultatis præsentandi Rectorem beneficii) forma autem illius est annexio sive applicatio hujusmodi juris facta beneficio erecto, quâ ratione juspat. dicitur annexum spirituali.

3. Hoc patronato, quomocunque definiatur seu describatur spiritualitas (de quo vide Lott. loc. cit. n. 6. & 7.) ea excluditur à patronatu. Si enim simpliciter attendatur persona patroni, jus illud non consequitur à potestate supernaturali (quamvis, ut Lott. n. 8. in æstimando spiritualitatem hanc, non statim sit relatio facienda ad potestatem supernaturalem, ne aliàs facile possent res quævis deduci ad spiritualitatem) sed naturali; dum consequitur ad voluntatem fundatoris, non nisi sub hac lege, ut possit ipse vel alius ab eo designatus præsentare rectorem beneficii &c. offerentis sua (quibus au-

tem naturaliter possit donationi & traditioni rei suæ, quam vult, legem præscribere) Lott. n. 9. & in eo nihil aliud complectitur, quam hujus desiderii seu voluntatis satisfactionem, quod & ipsum est quid merè temporale, jusque nullum spirituale confert. Lott. n. 11. ex Abb. in c. quanto, de judiciis, n. 6. & Bellamer. *ibid.* n. 2. Et quamvis hoc ipsum ex gratia concedi dicitur, non est referendum ad aliquam spiritualitatem, sed ad singularem juris dispositionem, quo videlicet contra tenorem antiquorum canonum jus illud non admittentium, propter utilitatem rei Ecclesiasticæ, quæ hæc ratione augebatur, auctoritate Pontificiâ introductum fuit. Lott. n. 12. citans Beroium in rub. de judiciis, sub n. 40. & 47. Si verò attendatur effectus illius juris in persona præsentata, quatenus ei acquiritur jus ad rem, neque id ad spiritualitatem pertinet; cum semper remaneat distinctum ab ipso beneficio Ecclesiastico, & ejus provisione eo modo, quo præparatio & ordinatio ad aliquid est quid distinctum ab illo, ad quod facta est. Lott. n. 13. Absurdum etiam est, actum hunc præsentationis considerare in persona præsentati tanquam quid spirituale; cum in ipso præsentante sit quid merè temporale, nec plus sit in causato, quam in influente potentia causa, ut Bald. Litt. N. de senat. Lott. n. 17. & 18. Quare sicut præsentans per præsentationem nihil spiritualitatis exercet, sic per eam nihil spiritualitatis præsentato acquiritur. Lott. n. 19. citans Abb. in c. quanto n. 6. Roch. de jurep. v. jus n. 4. Bellam. in c. piamensis. 16. q. 7. n. 2. & c. unde dum jus illud quaesitum præsentato resolvitur in simplicissimam habitatem personæ ad obtinendam institutionem. Lott. n. 20. ex Azor. loc. cit. non nisi improprie inspecto sine ultimo seu remotè dici jus spirituale. Bellamer. in c. quanto. n. 2. sed neque dicta connexio, quæ juspatr. veluti remotè & inchoativè, mediâ nimirum præsentatione disponit ad institutionem in beneficio, importat in eo spiritualitatem, nisi ad summum talem, quæ valde improprie dicatur quid spirituale; non enim omnis præparatio, seu dispositio ad finem, seu rem spiritualem est simpliciter & merè spiritualis, nisi fortè sit proxima. Pirh. loc. cit. n. 5. ex Azor. ut constat ex simili allato in hunc finem per Abb. in c. quanto. n. 6. & 7. apud Lott. n. 24. de libris Ecclesiasticis, qui etiam ordinantur ad finem animæ, & rei spiritualis; non tamen sunt spirituales & sacri, intelligi in sensu proprio seu intrinsecè. Huc facit doctrina, quam tradit D. Thom. 2. 2. q. 100. a. 1. ad 6. ubi, quòd sicut anima vivit secundum seipsam, corpus autem vivit unione animæ, ita etiam sunt quedam spiritualia secundum seipsa, ut sacramenta & alia hujusmodi; quedam autem dicuntur spiritualia ex hoc, quòd talibus adhæreant &c. Unde juspatr. haudquaquam esse quid spirituale, sed ita dici propter simplicem adhærentiam ad id, quod spirituale est, concludit Lott. num. 16. citans Præpos. in sum. q. 1. nu. 20. Beroium in rub. de judiciis a n. 41.

4. Ulterius circa dictam adhærentiam seu annexionem ponderanda, quæ tradit D. Thom. loc. cit. a. 4. nimirum annexionem illam, quæ in c. quanto, & in c. de jure. dicitur juspatr. esse spirituali annexum, non intelligi de annexione ratione dependentiæ à spirituali; hoc enim casu spirituale illud influeret in ipsum patronatum annexum, seu dependentem, sed de annexione præparationis seu ordinationis ad spiritualia, quæ annexio non facit

ut præparatum vel ordinatum participet de natura ejus, ad quod fit præparatio vel ordinatio. Unde ut inquit ibi D. Thom. hujusmodi non præsupponunt spiritualia; sed magis ex ordine temporis præcedunt: Atque ita malè existimaverunt quidam, quos citat Lott. n. 22. agi in istis textibus de tali annexione, propter quam alterum ex annexis assumat naturam alterius annexi nobilioris; cum ea annexio, de qua in dictis juribus non fit proprie annexio, quæ constituat unum individuum, Lott. n. 23. Quare ex his concludit Lott. n. 27. & seq. juspatr. cum omnibus effectibus suis esse quidem connexum juri spirituali, id est ipsimet beneficio, sed connexionem impropria, respectu scilicet institutionis ex simplici præparatione & ordinatione juxta sententiam D. Thom. quæ annexio non operetur, ut desinat esse quid merè temporale; cum non sequatur; illud est annexum spirituali, ergo est spirituale.

Questio 26. An nihilominus & quare, si spirituale non est juspatr. de eo cognoscere nequeat Iudex laicus?

1. **R**espondeo ad primum affirmative; sic enim expressè disponitur in cit. r. quanto. Lott. n. 30. semper enim juspatr. etiam laicale, spectat ad jurisdictionem Ecclesiasticam; & dum per laicos exercetur, exercetur per eos tanquam nudos ministros Ecclesiæ, Corrad. in pr. benef. l. 4. c. 2. n. 52. Unde ait Lott. n. 31. malè sensisse Zabarell. in c. significavit. de testib. n. 1. Iudicem laicum esse capacem cognitionis super articulo, an patronus voluerit Ecclesiam esse liberam à vinculo patronatus, eò quòd in dicto c. significavit. nulla omnino cognitio demandata fuit illi Iudici Sabinensi, sed nudum ministerium recipiendi testes; quod nihil concludit ad competentiam propria jurisdictionis; cum in tali casu Iudex procedat tanquam merus executor facti, navetque operam Papæ mandanti. Neque vera est distinctio, quam afferunt quidam inter patronatum ex se subsistentem, & patronatum coherentem fundo laicali, cum in utroque casu militet ratio cap. quanto. Lott. n. 42. Non tamen obstat dictis, nihilque detrahit jurisdictioni Ecclesiæ, sed potius mirè eam adjuvat, quòd laicus cognoscit tanquam delegatus Apostolicus de jurep. aliòve negotio Ecclesiastico alicujus particularis causæ. Lott. citans Card. in c. perpendimus. n. 6. de sent. Excom. Felin. in c. 2. de major. num. 3. Cenedo. in q. Can. q. 4. n. 13. Neque quòd, si patronus laicus per vim expellatur per alium laicum, aut turbetur in possessione status sui, ita ut inde nascatur actio injuriarum, possit talem actionem coram laico exercere, ut Bald. in cit. c. quanto. n. 8. Nam inde non sequitur, quòd iudicet super patronatu principaliter, vel incidenter; si enim vellet ultra cognitionem vel correctionem injuriæ pronuntiare super traditione patronatus, id non posset, & transgrediretur limites suos. Lott. n. 44.

2. Respondeo ad secundum: hanc esse istius prohibitionis rationem, quòd juspatr. utcumque temporale, cum prius esset denegatum per Ecclesiam, seu antiquos canones, postmodum per eandem Ecclesiam, seu summos Pontifices propter utilitatem, atque ita jure singulari invecum. Unde licet propter dictam connexionem non contraxerit spiritualitatem aliquam, hanc tamen contraxit qualitatem, ut propter finem, ad quem concessum, nempe utilitatem Ec-

B

clesiæ

clesia dicatur negotium Ecclesiasticum; diversa enim sunt spiritualia & Ecclesiastica negotia; neque enim omnia Ecclesiastica spiritualia sunt; sed in hoc conveniunt, ut ratione iudicii aequè Ecclesiastica non spiritualia, quàm Ecclesiastica spiritualia debeant per Iudicem Ecclesiasticum cognosci, & dicantur Ecclesiastica quoquo modo ordinata per Ecclesiam ad ipsam spiritualitatem; juxta *c. 2. de iudiciis*; cuius ratio est, ne sit in manu iudicis laici inferre præiudicium ecclesie juxta Bald. in *c. quanto. n. 7.* ita ferè Lott. *cit. num. 30.*

Questio 27. An igitur, & cur vendi non possit juspatron. & in ista venditione committatur Simonia?

1. **R**espondeo: juspatron. seorsim & secundum se vendi non potest (qualiter autem cum universitate bonorum transeratur per venditionem, dicitur infra) sic enim expressè habetur *c. in iure. & c. præterea. Lott. num. 45.* Verum id non magis concludit ad spiritualitatem; Ratio enim, cur prohibita illius venditio est quidem spiritualitas, sed non quæ illi inest; sed cui ipso patronatus adjacet, propter quam annexionem etiam si patronatus revera sit ius laicale, dicitur sine pretio pretiosum, & sic res prorsus inestimabilis. Lott. *num. 46.* citans Cujacium in *c. quanto. & Abb. in c. de jure. n. 2.*

2. Respondeo ad secundum: committi in tali venditione simoniam, Abb. *loc. cit.* Lamb. *de jurepatr. l. 1. p. 2. q. 4. a. 3. num. 1.* & *p. 1. l. 2. q. 9. a. 10. num. 4.* Laym. *ad c. præterea. de transact.* (quamvis, ut dixi, ex alio capite id sentiat; nimirum quia iudicat præsentare non minus quam confirmare & instituere esse spirituale.) Lott. *cit. q. 9. num. 75. & n. 71.* dicens esse sententiam communem contra Archid. in *c. qui studet. l. 1. q. 1. num. 2.* quem citat Lott. *num. 65.* quamvis enim nullus videatur afferri textus, qui huiusmodi venditionem pronuntiet simoniacam; uti latè offendit Lott. *a. n. 66.* etiam si etiam à jurepatr. excludatur omnis spiritualitas, & in eo simpliciter tantum attendatur explicata superius annexio, adhuc simoniae locus est; utpote quæ definitur spiritualitas vel spiritualibus annexa; adeoque non solum contrahitur super spiritualibus, sed etiam super annexis, & non solum super annexis propriè, seu ex quibus & re, cui annexantur, constituitur individuum; sed etiam super annexis impropriè, id est, separabilibus à re, cui annexantur, vel ad quam ordinantur; quæ fuit ratio adijcendi verba illa in definitione simoniae: *spiritualibus annexa*, adeoque & illis verbis comprehenditur; ut Socin. in *rub. de simon. num. 12. & 14.* Lott. *num. 76.* Unde cum dicta annexio præsupponat semper causam spiritualem, licet juspatron. sit quid merè temporale, in quantum tamen ordinatum ad spiritualia, & hoc modo annexum spirituali, dicitur vendi tanquam spirituale, si specialiter distrahatur; sicut è contra dicitur distrahi tanquam quid merè temporale, si cum universitate alienetur, ut D. Thom. *loc. cit. a. 4.* apud Lott. *cit. num. 75.* Et tamen huius simoniae longè diversa ratio ab illa, quæ committitur circa ipsa spiritualia, puta beneficia ipsa, seu beneficiorum collationes; hæc enim ut juris divini, seu jure divino inducta, illa solo jure positivo ecclesiastico, adeoque sola

Papæ auctoritate evitabilis. Verum de hac materia alibi plenius.

Questio 28. Juspatron. qualiter reputetur gratia?

1. **R**espondeo: jus patronatus competit ex gratia; sed debita ex iustitia. Lott. *l. 2. q. 9. n. 9.* duplex enim gratia est, una generalis & absoluta, quæ pender à mero arbitrio superioris; alia specialis, quæ dicitur debita ex iustitia, non, quòd non possit denegari absolute & præcisè; sed quòd non possit denegari citra quandam injuriam petentis. Lott. *num. 10.* juxta Gl. in *c. cupientes. de Elect. in 6.* Abb. in *cap. bona memoria. il primo. de postul. n. 13. & 14.* Hofl. *ibid. n. 9.* Porrò eatenus ex gratia concedi dicitur, quatenus conceditur, ut dictum supra, ad juris singularitatem, quo nimirum contra tenorem antiquorum canonum propter utilitatem ecclesie illud introductum fuit. Lott. *n. 12.* Adeoque etiam (uti & ipsa juris hujus transmissio, quæ prius permessa ex mera indulgentia & convenientia ecclesie) jam non sit amplius, uti prius jus extraordinarium & exorbitans, sed commune & ordinarium. Lott. *l. 2. q. 3. num. 19.* citans Feder. de Senis. *cons. 234. n. 3.* quia autem dicta gratia inclusa est Corpori juris, reputatur jus commune, non autem privilegium. Lott. *l. 2. q. 7. nu. 22.* ex Lamb. *p. 1. l. 1. q. 1. a. 4. n. 14.* & regulatur ejus materia secundum terminos juris communis. Lott. *ibid. ex Puteo. l. 2. decis. 369. n. 6.* Proinde si Episcopus tali legi fundatoris, quæ nimirum sub præservazione jurispatr. offert sua ad erectionem beneficii, consentire nolit sine causa, potest fundator recurrere ad superiorem, qui cum cogat ad consentiendum, vel si contumax sit, ipse superior consentiat. Lott. *l. 1. q. 32. num. 17.* citans Felin. in *c. cum venerabilis. de except. num. 33.* Innoc. in *c. in Lateranensi. de præb. n. 5.* ac præcipuè Lamb.

2. Nihilominus, dum prætextu augmenti dotis Papa concedit alicui juspatr. illud dicitur ei competere ex mero privilegio, & non ex dispositione juris, & esse concessio in totum gratiosa. Lamb. *l. 1. q. 6. a. 2. n. 12.* Lott. *l. 1. q. 31. n. 23. & l. 2. q. 8. n. 21. & seq.* ubi etiam *num. 23.* ait, id procedere, etiam si in privilegio adjunctum fuisset; ut habeatur patronatus perinde, ac si privilegiarius verè & realiter in totum dotasset, extruxisset, & fundasset; eò quòd, quòd prægnantiores sunt clausulae & decreta huiusmodi, eò magis in privilegium sonant. Lott. *ibid. juxta decis. Rotæ 58. num. 6. p. 1. recens.* Idem est de eo jurepatr. quòd ex consuetudine, vel præscriptione acquisitum prætenditur; quia ubi non est præscriptio immemorialis bene probata cum exclusione præsertim initii infecti incompatibilis (unde propterea cesset illa facultas competens immemoriali allegandi quemcumque meliorem titulum, v. g. foundationis) semper dicitur juspatronat. ex jure speciali magis quam communi, sive, ut alii loquuntur, potius gratia, quàm iustitia. Card. de Luca. *de jurepatronat. in summa. num. 13.*

† † †
†

PARA-